

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 22P/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116204160
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2116204160.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou Mgr. Luciou Mizerovou, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: P. L., nar. XX.X.XXXX, Z. L., nar. XX.X.XXXX, C. L., nar. XX.X.XXXX, všetky bytom u otca, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: V. práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, deti rodičov - matka: O. L., nar. XX.X.XXXX, bytom J., t. č. na neznámom mieste a otec: Z. L., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XX, J., o zmenu výchovného prostredia, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Súd s účinnosťou od 20.2.2016 z v e r u j e maloletého P. L., nar. XX.X.XXXX, maloletého Z. L., nar. XX.X.XXXX a maloletého C. L., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Matka je p o v i n á s účinnosťou od 20.2.2016 platiť mesačne na maloletého P. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa, na maloletého Z. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa a na maloletého C. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa, podľa Zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a príslušného Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o úprave súm životného minima, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám otca.

III. Nedoplatok matky na zročnom výživnom za obdobie od 20.2.2016 do 30.11.2016 pre maloletého P. vo výške 253,53 eur je matka p o v i n á zaplatiť v mesačných splátkach po 8 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok.

IV. Nedoplatok matky na zročnom výživnom za obdobie od 20.2.2016 do 30.11.2016 pre maloletého Z. vo výške 253,53 eur je matka p o v i n á zaplatiť v mesačných splátkach po 8 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok.

V. Nedoplatok matky na zročnom výživnom za obdobie od 20.2.2016 do 30.11.2016 pre maloletého C. vo výške 253,53 eur je matka p o v i n á zaplatiť v mesačných splátkach po 8 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok.

VI. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 10P/42/2015-57 zo dňa 3.12.2015 v časti zverenia maloletých detí, v časti vyživovacej povinnosti otca a v časti platobného miesta pre platenie výživného matkou.

VII. Súd z a č í n a konanie o uloženie výchovného opatrenia.

VIII. Súd u r č u j e nad výchovou maloletého P. L., nar. XX.X.XXXX, maloletého Z. L., nar. XX.X.XXXX a maloletého C. L., nar. XX.X.XXXX dohľad, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti orgánu sociálno-právnej ochrany detí a otcovi ukladá povinnosť spolupracovať s orgánom sociálno-právnej ochrany detí.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 24.2.2016 otec detí žiadal, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 10P/42/2015-57 zo dňa 3.12.2015 tak, že všetky maloleté deti, t. j. mal. P., nar. XX.X.XXXX, Z., nar. XX.X.XXXX a C., nar. XX.X.XXXX zverí do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazhe na platenie výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na každé dieťa.

2. Svoj návrh otec odôvodnil tým, že matka detí sa v lete 2013 odsťahovala zo spoločnej domácnosti a od tej doby sa zdržiava na neznámom mieste, deti nekontaktuje, nezaujíma sa o ne. Deti boli zverené rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 17P/31/2014-65 zo dňa 11.3.2015 do osobnej starostlivosti otca. Otec žil do mája r. 2015 spolu s deťmi v domácnosti starej matky X. L., nar. XX.X.XXXX. Pretože medzi starou matkou a otcom dochádzalo k častým konfliktom, otec sa v máji r. 2015 zo spoločnej domácnosti odsťahoval. Pretože s deťmi nemal kam ísť, tieto nechal v starostlivosti starej matky, ktorá sa o ne riadne starala. Deti boli rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 10P/42/2015-57 zo dňa 3.12.2015 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky X. L.. Po odchode otca z domácnosti sa vzťahy medzi otcom a starou matkou upravili. Otec chodil za deťmi pravidelne na návštevy, starej matke pravidelne prispieval na ich výživu. K lekárom s deťmi taktiež chodil otec. Do domácnosti prichádzal tiež, keď bolo treba niečo opraviť, pomôcť pri maľovaní, veľkom upratovaní, praní, aby starej matke v starostlivosti o deti pomohol. Dňa 20.2.2016 stará matka zomrela. Otec sa ihneď vrátil k svojim deťom a od tej doby zabezpečuje o ne riadnu starostlivosť. Deti ho majú radi. Je schopný sa o ne riadne postarať, preto otec žiadal, aby súd rozhodol o zmene výchovného prostredia. Uviedol, že s deťmi bude naďalej bývať v spoločnej domácnosti, kde predtým žili so starou matkou.

3. Matka sa k návrhu otca písomne nevyjadrila, na pojednávanie súdu sa nedostavila. Šetrením bydliska matky sa nepodarilo zistiť aktuálne miesto jej pobytu. Zo správy Obvodného oddelenia PZ v Trnave bolo zistené, že matka odišla od manžela a detí asi pred 5 rokmi, zdržuje sa v Rakúsku, presné miesto jej pobytu sa im zistiť nepodarilo.

4. Procesný opatrovník detí sa k návrhu písomne nevyjadril.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca, procesného opatrovníka, úmrtným listom starej matky, správou z prešetrených pomerov, mesačnou správou Kľúč n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac máj 2016, správou Kľúč n. o. z výchovno-rekreačného pobytu v rekreačnom zariadení Duchonka, správou Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac júl 2016, správou Kľúč n. o. o práci a činnosti s deťmi a rodinou Čonkovou za mesiac august 2016, správou Kľúč n. o. z výchovno-rekreačného pobytu v DC Bratislava v dňoch 8.8.2016 - 14.8.2016, lustráciami v Sociálnej poisťovni, mesačnou správou Kľúč n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac september 2016, správou Kľúč n. o. z víkendového pobytu v rekreačnom zariadení Duchonka v dňoch 9.9.2016 - 11.9.2016, správou Kľúč n. o. o práci a činnosti s deťmi a rodinou L. za mesiac október 2016, Zápisnicou z pohovoru so zákonným zástupcom žiaka riešenie neospravedlnených hodín mal. Z. L., Oznámením o zanedbaní povinnej školskej dochádzky mal. Z. L., Oznámením o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky mal. P. L., psychologickou správou zo dňa 4.11.2016, Hodnotením mal. Z. zo dňa 2.11.2016, Oznámením o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky mal. C., správou Mesta Trnava, ako aj obsahom pripojených spisov sp. zn. 17P/31/2014 a sp. zn. 10P/42/2015, keď v súlade s ustanovením § 180 ods. 1 Civilného sporového poriadku vykonal pojednávanie v neprítomnosti matky detí.

6. Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 17P/31/2014 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 17P/31/2014-65 zo dňa 11.3.2015, boli maloletí P., nar. XX.X.XXXX, Z., nar. XX.X.XXXX a C., nar. XX.X.XXXX zverení do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná na platenie výživného vo výške 30% zo sumy životného minima. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že rodičia detí sú manželmi, avšak spolu od leta r. 2013 nežijú, keď matka opustila spoločnú domácnosť a nachádza sa na neznámom mieste. Starostlivosť o mal. deti zabezpečuje otec za pomoci starej matky X. L.. V tom čase bola starostlivosť otca o deti riadne zabezpečovaná, bola sledovaná úradom práce.

7. Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 10P/42/2015 súd zistil, že návrhom zo dňa 18.5.2015 sa stará matka X. L. domáhala zverenia detí do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko otec detí odišiel zo spoločnej domácnosti a deti zanechal u starej matky. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 10P/42/2015-57 zo dňa 3.12.2015 boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, otec a matka boli každý zaviazaní platiť mesačne výživné na mal. deti vo výške 30% zo sumy životného minima na každé dieťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 1.1.2016. Bolo zistené, že starostlivosť o deti od mája r. 2015 zabezpečuje v celom rozsahu stará matka, otec detí navštevuje, s deťmi tiež navštevuje lekára.

8. Podľa úmrtného listu, stará matka detí, X. L., nar. XX.X.XXXX, zomrela dňa 20.2.2016 v Trnave.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 9.6.2016 o prešetrených pomeroch vyplýva, že maloleté deti boli posledným rozsudkom zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá však dňa 20.2.2016 zomrela. Dôvodom zverenia detí do náhradnej osobnej starostlivosti bolo, že medzi otcom a starou matkou prichádzalo k častým konfliktom. Stará matka otcovi vyčítala, že sa o deti dostatočne nestará, túla sa s kamarátmi a nie je schopný rodinu finančne zabezpečiť, podozrievala ho, že užíval drogy. Otec z domácnosti odišiel viac-krát, od mája 2015 sa odsťahoval z domácnosti natrvalo, pričom deti ponechal v starostlivosti starej matky, ktorá im zabezpečovala riadnu starostlivosť. O deti sa spočiatku vôbec nezaujímal, nenavštevoval ich, neprispieval na ich výživu. Matka maloletých detí zo spoločnej domácnosti odišla v lete 2013. Od tejto doby sa o deti nezaujíma, nenavštevuje ich a neprispieva na ich výživu. Otec si so starou matkou postupne upravil svoj vzťah a od januára 2016 začal opätovne starej matke pomáhať so starostlivosťou o deti. Po úmrtí starej matky otec ihneď začal zabezpečovať komplexnú starostlivosť o svoje maloleté deti. Rodina je zo strany oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí s sociálnej kurately dlhodobo sledovaná. Otec spolu so svojimi maloletými deťmi žije v jednoizbovom byte s kuchyňou, na Coburgovej ulici č. 62, v Trnave. Domácnosť je bez kúpeľne a toalety, ktoré sú na chodbe a používajú ich všetci obyvatelia poschodového domu. Hygiena v domácnosti je na slabšej úrovni, zásoby potravín počas šetrení boli vždy v dostatočnom množstve, vždy čerstvo navarený obed. Malol. P. je žiakom 4. ročníka ZŠ Gorkého v Trnave. Počas vyučovacieho procesu je podľa vyjadrenia triednej učiteľky slušný, poslúcha, na vyučovacích hodinách dáva pozor a hlási sa. Máva však časté jednodňové absencie, ktoré sú ospravedlnené otcom. Dôvodom týchto absencií je bolesť brucha, hlavy, resp. to, že maloletý zaspal. Jeho prospech je v porovnaní s prvým polrokom slabší. Malol. Z. je žiakom 1. ročníka Spojenej školy na Beethovenovej ulici 27 v Trnave, kde bol preradený zo ZŠ Gorkého 21 v Trnave, kde navštevoval nultý ročník. V novej škole sa ťažšie adaptoval. Podľa vyjadrenia triednej učiteľky, malol. Z. chodí do školy špinavý, zanedbaný, má pokrčené a špinavé zošity a učebnice, ktoré stráca. Má tiež problémy s únikom moču a stolice. Triedna učiteľka upozornila na zlý psychický stav maloletého, v škole sa nevie sústrediť, robí veľa chýb oproti ostatným spolužiakom, je apatický, nemá záujem o učenie. Malol. C. v súčasnosti nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie. Otec dieťa zapísal do ZŠ Gorkého 21 v Trnave, ktorú by mal začať navštevovať od septembra 2016. Preto bolo potrebné zaradiť mal. P., Z. a C. L. do výchovného a sociálneho programu, ktorý je realizovaný akreditovaným subjektom KL'ÚC n.o. Bratislava. Program je zameraný na podporu a pomoc rodinám a deťom do ukončenia povinnej školskej dochádzky, pri riešení výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine, škole a v medziľudských vzťahoch, predchádzanie vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia, riešenie záškoláctva, výchovných problémov, drobných priestupkov, podpora sociálnych vzťahov v rodine, škole a v rovesníckych skupinách, bezprostredná intervencia pri experimentovaní s drogami a alkoholom. Realizácia programu bude zabezpečená formou výchovno-rekreačného skupinového programu v následných pravidelných intervenčných stretnutiach, ktoré sa budú realizovať do decembra 2016. Cieľom opatrenia je podpora a pomoc maloletých detí, ako i osobe, ktorá zabezpečuje starostlivosť a výchovu, ktorí sa nachádzajú v období zmeny sociálnej situácie a klímy v rodine a to v čase pri zverení dieťaťa inej osobe, kde je potrebné poskytnúť krízovú intervenciu. Účelom realizovaného opatrenia je predchádzanie negatívnym vplyvom ohrozujúcich zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa. Realizačný tím bude pracovať na problémoch rodiny s cieľom eliminácie disharmonického rodinného prostredia prostredníctvom poradenstva, edukácie a usmerňovania otca i členov rodiny. Rovnako bude pracovať s maloletými deťmi, aby sa vedeli zorientovať v náročnej životnej situácii a mali možnosť nájdania sebaistoty, podpory a pocitu bezpečia a dôležitosti. Pri práci s rodinou budú využité všetky metódy, techniky a postupy sociálnej práce za účelom eliminovania resp. odstránenia príčin vzniknutých problémov.

10. Zo správy Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac máj 2016, zo dňa 31.5.2016 vyplýva, že v tento mesiac začali spolupracovať s rodinou L.. V dňoch 20. - 22.5.2016 sa uskutočnil víkendový pobyt mal. detí, so záverom že deti sú zo sociálne slabej a málo podnetnej rodiny, kde je potrebné rodičovi ozrejmiť nutnosť dodržiavania osobnej hygieny na vyššej úrovni, čistého šatstva, pravidelnej prípravy do školy, zlepšenia starostlivosti o deti, posilnenie rodičovských kompetencií u otca.

11. Zo správy Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac júl 2016 vyplýva, že s rodinou sa im nedarí pracovať na napĺňaní cieľov, pre nespôluprácu otca a neprítomnosť detí.

12. Zo správy Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac august 2016 vyplýva, že zrealizovali tri návštevy v domácnosti, 7-dňový pobyt detí, ktorého sa otec detí nezúčastnil, skupinové stretnutie rodičov, ktorého sa otec rovnako nezúčastnil. Zistená bola potreba zaviesť režim, pravidlá a rozdelenie úloh v domácom prostredí, navádzať k osvojeniu hygienických, stravovacích a spoločenských návykov, kontrolovať pravidelnosť školskej dochádzky, prípravu do školy, prospech a správanie sa v škole.

13. Zo správy Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac september 2016 vyplýva, že v tomto mesiaci zrealizovali víkendový pobyt pre deti a rodičov v RZ Duchonkaland Prašice, ktorého sa zúčastnil otec spolu s deťmi. Doma rodinu navštívili dvakrát. Zistili potrebu pomáhať otcovi, podporovať ho a pravidelne viesť v starostlivosti o domácnosť a maloleté deti, posilniť jeho rodičovské kompetencie, u maloletých ozrejmiť nutnosť dodržiavania osobnej hygieny na vyššej úrovni, čistého šatstva, pravidelnej prípravy do školy.

14. Podľa Oznámenia Spojenej školy Beethovenova 27, Trnava zo dňa 4.10.2016, o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky, maloletý Z. L., nar. XX.X.XXXX, žiak 2. ročníka vymeškal v mesiaci september 25 neospravedlnených hodín. Bol vykonaný pohovor s rodičom.

15. Podľa Oznámenia Základnej školy Ul. Maxima Gorkého 21, Trnava zo dňa 3.10.2016, o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky, maloletý P. L., nar. XX.X.XXXX, žiak 5. ročníka vymeškal v mesiaci september 32 neospravedlnených hodín. Bol vykonaný pohovor s rodičom.

16. Zo správy Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. za mesiac október XXXX vyplýva, že zrealizovali návštevu školských zariadení, ktoré deti navštevujú. Bolo istené, že mal. Z. a C. majú neospravedlnené hodiny, s deťmi a otcom riešili školskú dochádzku, prospech a prípravu do školy. Rodine bude naďalej poskytovaná pomoc pri udržiavaní poriadku v domácnosti a hygieny detí, otec bude zabezpečovať pravidelnú dochádzku detí do školy.

17. Zo Psychologickej správy psychológa A.. A. S., referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Trnava zo dňa 4.11.2016 vyplýva, že s otcom a mal. deťmi spolupracovali v období apríl - jún 2016. Otec s referátom dostatočne nespôlpracoval, na viaceré termíny sa nedostavil. Maloletý Z. javí známky podpriemerného rozumového vývinu vzhľadom na svoj fyzický vek, je však vitálnym a spokojným chlapcom, bez neurotických záťaží s blízkou väzbou na rodinu, otca a bratov. Maloletý P. kladie dôraz na rodinné väzby a otca, nemá neurotické prejavy. U maloletého C. zaznamenali nižšiu rozumovú zrelosť, bez neurotickej záťaže. U otca bolo zistené povrchné vnímanie vzťahov, môže mať tendenciu ku kompulzívnemu, nedostatočne zváženému jednaniu, čo môže viesť k nedôslednosti pri systematických činnostiach, či náladovému jednaniu, bez dostatočného zváženía priorít. Maloletí Z., P. a C. vykazujú primerane sociabilné správanie bez známok prežívanej úzkosti či traumatizácie. Všetci traja prežívajú väzbu na otca a súrodencov, prináležanie k sebe. Otec kladie dôraz na zabezpečenie základných životných potrieb rodiny, vzhľadom na osobnostnú výbavu môže mať obmedzené možnosti venovať sa osobnostnému rozvoju synov. Vyjadrenia synov však poukazujú na jeho záujem o nich a starostlivosť o chod domácnosti.

18. Podľa Hodnotenia Spojenej školy v Trnave žiaka Z. L., nar. XX.X.XXXX, maloletý je žiakom 2. ročníka, maloletý bol a je záškolák s podporou rodiny. V minulom školskom roku mal pre vysoký počet neospravedlnených hodín 3 zo správania. V tomto školskom roku má už 25 neospravedlnených hodín za september, v októbri vymeškal 11 neospravedlnených hodín. Do školy nepríde každý druhý deň, keď príde, meškáva 15 - 30 minút. Neovláda ani učivo prvého ročníka, nepamätá si písmená, nevie ich čítať ani napísať. Hygiena žiaka je na katastrofálnej úrovni. Jeho správanie je slušné, v komunikácii s otcom však máva hysterické reakcie.

19. Podľa Oznámenia Základnej školy Ul. Maxima Gorkého 21, Trnava, mal. C. L., nar. XX.X.XXXX v mesiaci október vymeškal 32 neospravedlnených vyučovacích hodín.

20. Zo správy Mesta Trnava zo dňa 30.11.2016 vyplýva, že otec s maloletými deťmi žije na adrese T. v J.. Matka manžela a deti opustila, žije na neznámom mieste v zahraničí. Otec býva v 1-izbovom byte s príslušenstvom, pre deti máva vždy navarené. Otec je nezamestnaný, poberá dávku v hmotnej núdzi. P. a C. navštevujú ZŠ na Ul. M. Gorkého 21 v Trnave, A. Z. navštevuje Spojenú školu Ul. Beethovenova 27 v Trnave. Momentálne si otec na sociálnom odbore preberá poukážky na nákup tovaru v hodnote rodinných prídavkov, nakoľko nahlásili školy jeho synov, že zanedbávali povinnú školskú dochádzku. Otec bol Mestom opakovane upozornený a upovedomený o možných následkoch a dôsledkoch zanedbávania povinnej školskej dochádzky jeho deťmi. Otec sa vyjadril, že synovia boli chorí a on priniesol do školy neskoro ospravedlnenie od lekára, z toho dôvodu boli deti nahlásené ako záškoláci. Prisľúbil nápravu. Otca nevedú v zozname sociálne odkázaných rodín, nepožadoval o poskytnutie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi. Na rodinu nikdy nedostali negatívne hlásenie. Z pohľadu Mesta, otec svojim synom zabezpečuje starostlivosť podľa svojich možností a schopností.

21. Lustráciami v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že matka nie je t. č. zamestnaná, nepoberá žiaden dôchodok, otec pracoval naposledy od 22.9.2015 - 6.10.2015 na dohodu o vykonaní práce v spoločnosti R-servis s. r. o.

22. Procesný opatrovník v konaní uviedol, že zo strany úradu práce sa budú snažiť zabezpečiť lepšiu spoluprácu s otcom.

23. Otec detí v konaní uviedol, že momentálne robí aktivačné práce, dostáva dávky v hmotnej núdzi, dokopy je to okolo 220 eur, čiže na seba poberá hmotnú núdzu od 1.9.2016 vo výške 134,40 eur mesačne, prídavky na deti po 23,52 eur, teraz už nedostáva od Mesta poukážky, dostáva peniaze, otec uviedol, že deti chodia riadne do školy. Uviedol, že bol u sociálnej pracovníčky na úrade práce, preberali školskú dochádzku detí. Otec potvrdil, že deťom písal ospravedlnenky, občas potreboval doma pomôcť, ale im už povedal, že to robiť nebude. Otec uviedol, že si s ním deti občas robili čo chcú, ale povedal im, že do školy musia chodiť, nesmú mu robiť problémy. Otec prisľúbil, že už bude dávať pozor na povinnú školskú dochádzku detí. Aj sociálna pracovníčka potvrdila, že zo školy majú potvrdenie, že dochádzka detí sa zlepšila. Otec prisľúbil, že takto to bude aj naďalej, uvedomuje si, že deti musia chodiť do školy. Otec uviedol, že zamestnať sa nemôže, pretože sa musí starať o deti, chodí aspoň na aktivačné práce. Matka detí je na neznámom mieste, o deti sa nezaujíma. Otec sa má stretnúť so zástupcom spoločnosti n.o. Kľúč s tým, že mu majú pomôcť s maloletým C., ktorý sa narodil s pokrútenou nohou, to znamená, či by mu nebolo možné určitým spôsobom pomôcť, a to aj finančne. Otec žiadal, aby súd deti zveril do jeho osobnej starostlivosti. Žiadal tiež o priznanie výživného pre maloleté deti. Matka mu výživné na deti neposlala žiadne, na deti nedostáva ani náhradné výživné. Má iba hmotnú núdzu a prídavky na deti. Pokiaľ ide o výdavky, platí elektrinu 36 eur a nájom bytu 22,72 eur mesačne.

24. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

25. Podľa § 47 ods. 1 písm. c) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

26. Podľa § 30 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia.

27. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

28. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia

prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (2). Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (3). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (5).

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 23 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

31. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, nešťátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

32. Podľa § 37 ods. 4 písm. a) Zákona o rodine, na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, nešťátnym subjektom.

33. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

34. Podľa § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

35. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, pričom však matka opustila spoločnú domácnosť v júli r. 2013, odvtedy sa nachádza na neznámom mieste, o deti sa nezaujíma, manžela nekontaktuje, výživné na deti neplatí. Vzhľadom na túto okolnosť boli maloleté deti najskôr rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 17P/31/2014-65 zo dňa 11.3.2015 zverené do osobnej starostlivosti otca, matka bola zviazaná na platenie výživného vo výške 30% zo sumy životného minima. Otec žil s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti so starou matkou X. L., ktorá mu v starostlivosti o maloleté deti významne pomáhala. Následne však otec detí pre nezhody so starou matkou opustil ich spoločnú domácnosť, deti zanechal v starostlivosti starej matky. Preto boli maloleté deti rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 10P/42/2015-57 zo dňa 3.12.2015 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, otec a matka boli každí zviazaní platiť mesačne výživné na mal. deti vo výške 30% zo sumy životného minima na každé dieťa. Zo správy procesného opatrovníka vyplýva, že otec si so starou matkou postupne upravil svoj vzťah a od januára 2016 začal opätovne starej matke pomáhať so starostlivosťou o deti. Dňa 20.2.2016 však stará matka X. L. zomrela. Po úmrtí starej matky otec ihneď začal zabezpečovať komplexnú starostlivosť o svoje maloleté deti. Rodina je zo strany oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí s sociálnej kurately dlhodobo sledovaná. Otec sa preto podaným návrhom domáha zverenia detí do svojej osobnej starostlivosti. S maloletými deťmi žije v pôvodnej

domácnosti na adrese T. XX v J.. Starostlivosť otca o maloleté deti bola opakovane prešetrovaná jednak procesným opatrovníkom, jednak zamestnancami neziskovej organizácie Kľúč, ktorá začala aktívne spolupracovať s rodinou L.

36. Pokiaľ ide o starostlivosť otca, bolo zistené, že otec ju vykonáva v rámci svojich možností a schopností. Otec mal vždy pre deti navarené, avšak bol zistený nižší hygienický štandard a návyky u detí, domácnosť bola často neuprataná, tiež boli zistené nedostatky v systematickej príprave otca s deťmi na vyučovanie a problematiku sa stala od školského roka 2016/2017 aj školská dochádzka detí, keď maloletý Z., ktorý je žiakom 2. ročníka Spojenej školy Beethovenova 27, Trnava vymeškal v mesiaci september 25 neospravedlnených hodín a v mesiaci október vymeškal 11 neospravedlnených hodín a maloletý Leonard, ktorý je žiakom 5. ročníka Základnej školy Ul. Maxima Gorkého 21, Trnava vymeškal v mesiaci september 2016 32 neospravedlnených hodín a v mesiaci október 2016 vymeškal rovnako 32 neospravedlnených hodín.

37. Procesný opatrovník poukazoval predovšetkým na to, že deti mávajú časté absencie ospravedlnené otcom, prospech detí sa v porovnaní s predchádzajúcim školským rokom zhoršil. Rodina bola zaradená do výchovného a sociálneho programu, ktorý realizuje akreditovaný subjekt KLÚČ n.o. Bratislava, pričom tento program je zameraný na podporu a pomoc rodinám a deťom pri riešení výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine, predchádzanie vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia, riešenie záškoláctva. Z predložených správ Kľúč, n. o. o práci s deťmi a rodinou L. vyplýva najmä to, deti sú zo sociálne slabšej a málo podnetnej rodiny, kde je potrebné zabezpečiť dodržiavanie osobnej hygieny na vyššej úrovni, čistého šatstva, pravidelnej prípravy detí do školy, zlepšenia starostlivosti o deti a posilnenie rodičovských kompetencií u otca, zaviesť režim, pravidlá a rozdelenie úloh v domácom prostredí, zabezpečiť pravidelnosť školskej dochádzky a zlepšiť ich prospech. Otca detí je potrebné podporovať a pravidelne viesť v starostlivosti o domácnosť a maloleté deti, posilniť jeho rodičovské kompetencie. Aj z hodnotenia žiaka mal. Z. L. Spojenou školou v Trnave vyplýva, že u maloletého je problémom záškoláctvo a to aj s podporou rodiny, maloletý Z. má veľký počet neospravedlnených hodín, neovláda ani učivo prvého ročníka. Otec s maloletými deťmi absolvoval tiež poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Trnava, pričom psychológom bol zistený u mal. Z. podpriemerný rozumový vývin, s tým, že maloletí Z., P. a C. vykazujú primerane sociabilné správanie bez známok požívanej úzkosti či traumatizácie, všetci traja prežívajú väzbu na otca a súrodencov, prináležanosť k sebe. Otec pritom kladie dôraz na zabezpečenie základných životných potrieb rodiny, vzhľadom na osobnostnú výbavu môže mať obmedzené možnosti venovať sa osobnostnému rozvoju synov, avšak má záujem o maloletých synov a starostlivosť o chod domácnosti. Mesto Trnava k rodine L. uviedlo, že otec je nezamestnaný, poberá dávku v hmotnej núdzi, na sociálnom odbore preberal poukážky na nákup tovaru v hodnote rodinných prídavkov, z dôvodu zanedbanej povinnej školskej dochádzky jeho synov, otec však prisľúbil nápravu, na rodinu nikdy nedostali negatívne hlásenie, podľa Mesta, otec svojim synom zabezpečuje starostlivosť podľa svojich možností a schopností.

38. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, pretože osoba, ktorej boli maloleté deti naposledy zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, t. j. stará matka X. L., dňa XX.X.XXXX zomrela, bolo potrebné znova rozhodnúť o starostlivosti o maloleté deti. Túto starostlivosť okamžite po smrti starej matky v celom rozsahu prevzal otec detí, ktorý sa vrátil do spoločnej domácnosti, podľa správ všetkých zúčastnených sociálnych pracovníkov vykonáva túto starostlivosť v rámci svojich možností a schopností. Pretože matka detí sa nachádza na neznámom mieste a o deti nejaví žiaden záujem, neplatí ani súdom stanovené výživné, súd rozhodol tak, že s účinnosťou od úmrtia starej matky, t. j. od 20.2.2016 zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

39. Pretože však v starostlivosti otca boli zistené nedostatky, pokiaľ ide o slabé hygienické návyky detí a záškoláctvo, súd zároveň začal konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletým deťom ako aj ich otcovi, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynula potreba takéhoto rozhodnutia.

40. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým správy o prešetrovaných pomeroch, správ Kľúč n. o. ako aj z oznámení škôl o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky mal. Z. a mal. P. vyplýva, že pravidelná povinná školská dochádzka detí je v súčasnosti problematická, deti majú slabé hygienické návyky, nie sú dostatočne pripravené na vyučovanie. V súčasnosti poskytuje otcovi pomoc a podporu akreditovaný subjekt KLÚČ n.o. Bratislava, ktorý s rodinou pracuje na zlepšení starostlivosti otca o deti a posilnení jeho rodičovských kompetencií, pretože otec má problém s rešpektom detí. Rodina je tiež dlhodobou

sledovaná orgánom sociálnoprávnej ochrany detí. Súd preto nariadil výchovné opatrenie, ktorým nad výchovou maloletých detí určil dohľad, ktorý bude súd vykonávať za súčinnosti orgánu sociálno-právnej ochrany detí a otcovi uložil povinnosť spolupracovať s orgánom sociálno-právnej ochrany detí. Súd tak bude sledovať či sa starostlivosť otca o maloleté deti zlepšila, či si deti plnia povinnú školskú dochádzku, či otec spolupracuje s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a riadne si plní svoje rodičovské povinnosti. Predmetné výchovné opatrenie je predovšetkým v záujme zdravého psychického a fyzického vývinu všetkých troch mal. detí.

41. Vzhľadom na to, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, bolo potrebné rozhodnúť aj o výživnom pre maloleté deti, podľa ustanovení § 62 a nasl. Zákona o rodine.

42. V danom prípade súd zistil, že otec maloletých detí je momentálne nezamestnaný, naposledy pracoval od 22.9.2015 - 6.10.2015 na dohodu o vykonaní práce v spoločnosti R-servis s. r. o. Momentálne vykonáva aktivačné práce, dostáva dávky v hmotnej núdzi vo výške 134,40 eur mesačne a poberá prídavky na 3 deti po 23,52 eur mesačne. Jeho pravidelné mesačné výdavky predstavuje elektrina 36 eur a nájom bytu 22,72 eur. Matka detí sa momentálne nachádza na neznámom mieste, o deti sa nezaujíma, výživné neplatí, s otcom detí v kontakte nie je. Z evidencií v Sociálnej poisťovni vyplýva, že matka nie je t. č. zamestnaná, nepoberá žiaden dôchodok.

43. Pretože sa súdu nepodarilo zistiť aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky maloletých detí, pričom však v súlade ustanovením § 62 ods. 3 Zákona o rodine, je matka bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinná plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa Zákona o životnom minime, uložil súd matke povinnosť platiť na maloletého P. na mal. Z. a na mal. C., na každého výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a príslušného Opatrenia Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR o úprave súm životného minima, a to odo dňa zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, t. j. odo dňa 20.2.2016, ktoré výživné je matka povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Aktuálna výška tohto minimálneho výživného je v sume 27,13 eur, avšak v budúcnosti môže dôjsť k zmene výšky tejto sumy na základe príslušného Opatrenia Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR o úprave súm životného minima, čím potom automaticky dôjde aj k zvýšeniu vyživovacej povinnosti matky. Súd dospel k záveru, že takto určená výška výživného je v záujme maloletých detí a zodpovedá zásadám ustanovenia § 62 a nasl. Zákona o rodine.

44. Pretože súd stanovil počiatok vyživovacej povinnosti matky od 20.2.2016, vznikol matke za obdobie od 20.2.2016 do 30.11.2016 nedoplatok na výživnom pre každé maloleté dieťa v sume 253,53 eur, vypočítaný ako pomerná časť výživného za mesiac február 2016 v sume 9,36 eura (27,13 eur : 29 dní x 10 dní) a výživné za ďalších deväť mesiacov marec 2016 až november 2016 (t. j. 9 x 27,13 eur) v sume 244,17 eur, teda spolu nedoplatok v sume 253,53 eur na každé dieťa. Tento nedoplatok na zročnom výživnom, súd povolil matke splácať v mesačných splátkach po 8 eur na každé dieťa, spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok.

45. V zmysle ustanovenia § 121 Civilného mimosporového poriadku, súd zároveň rozhodol o zmene rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 10P/42/2015-57, zo dňa 3.12.2015 v časti zverenia maloletých detí, v časti vyživovacej povinnosti otca a v časti platobného miesta pre platenie výživného matkou.

46. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).